

NEKA OBILJEŽJA MALOLJETNIČKE DELINKVENCije NA PODRUČJU NADLEŽNOSTI POLICIJSKE POSTAJE ROVINJ

Mirjana Radetić-Paić
Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Odjel za obrazovanje učitelja i odgojitelja
Emil Maružin
Policijska postaja Rovinj

SAŽETAK

Ciljevi ovog rada su steći uvid u prijavljeni kriminalitet maloljetnika i mladih punoljetnika na području nadležnosti Policijske postaje Rovinj, prepoznati specifičnosti stanja i kretanja istog sa svrhom bolje kontrole maloljetničkog kriminaliteta i brige za građane u najširem smislu odnosno otkrivanje i suzbijanje maloljetničke delinkvencije u lokalnoj zajednici. Ovim istraživanjem obuhvaćen je uzorak prijavljene djece, maloljetnika i mladih punoljetnika počinitelja kaznenih djela na području nadležnosti Policijske postaje Rovinj u razdoblju od 2003.god. do 2007.god. Rezultati su obrađeni na deskriptivnoj razini, a istraživanje je provedeno na način da su autori ovog rada izvršili uvid u dostupnu evidenciju Policijske postaje Rovinj.

Dobiveni rezultati potvrđuju rezultate mnogobrojnih istraživanja problematike maloljetničke delinkvencije koji navode da se najčešće radi o imovinskim deliktima različitih vrsta, te u novije vrijeme i porast prijavljenih kaznenih djela vezanih za zlouporabu sredstava ovisnosti. Broj prijavljenih kaznenih djela se tijekom godina povećao, ali se broj prijavljenih maloljetnika i mladih punoljetnika smanjio. Ukupno gledajući evidentno je da prijavljeni mladi punoljetnici tijekom svih promatranih godina čine najveći udio prijavljenih počinitelja kaznenih djela. Zadnjih godina, bilježi se manji broj prijavljenih maloljetnih počinitelja kaznenih djela. Također se radi o padu broja prijavljenih maloljetnih počinitelja koji nemaju prebivalište na području Policijske postaje Rovinj u odnosu na prethodne godine. Kaznena djela, promatrani počinitelji, čine češće sami nego u suučesništvu. Za područje nadležnosti Policijske postaje Rovinj odnosno Grad Rovinj ukazuje se potreba za definiranjem potreba maloljetnih počinitelja kaznenih djela odnosno za definiranjem rizika za pojavu i razvoj takvog ponašanja, te njihove širine i intenziteta kako bi se temeljem tih prosudbi programirale i planirale adekvatne intervencije za sprječavanje i suzbijanje pojave i razvoja maloljetničke delinkvencije u najširem smislu.

Ključne riječi: maloljetnička delinkvencija, Policijska postaja Rovinj

1. UVOD

Delinkventno ponašanje, kao ekstremi oblik asocijalnog ponašanja, ima, u smislu kvalitativnih razlika, specifične karakteristike prema prosječnom i poremećenom ponašanju, premda je s njima značajno povezano. Obzirom na uzrast i niz drugih čimbenika (bio-psiho-socijalnih, kriminalno-političkih, pravnih i mnogih drugih), koji su karakteristični za djecu i maloljetnike, maloljetnička delinkvencija pokazuje određena obilježja iz kojih proizlaze i teškoće definiranja samog pojma maloljetničke delinkvencije.

U literaturi se spominje više definicija pojma maloljetničke delinkvencije, ali u osnovi se pod tim pojmom podrazumijevaju takva ponašanja maloljetnika koja se ispoljavaju u kršenju pravnih normi,

odnosno u izvršavanju djela koja su inkriminirana u kaznenom zakonu (Jašović, 1979; Milutinović, 1990; Singer, 1993). Milutinović (1990) navodi dva shvaćanja maloljetničke delinkvencije - jedno šire i drugo uže. Prvo, šire shvaćanje zasniva se na proširivanju pojma maloljetničke delinkvencije na sve devijacije u ponašanju mladih ljudi kao što su: socijalna neusklađenost u najširem smislu riječi, skitnja, pušenje, bježanje svih vrsta, te slična ponašanja koja često nisu zakonom inkriminirana djela, kao i one aktivnosti koje su inkriminirane u kaznenom zakonu. Time se želi postići da ovaj pojam dobije posebno širok i bogat pojmovni sadržaj adekvatan raznim oblicima devijacija kod maloljetnika. S tim u vezi, smatra se da je pojam delinkvencije pogodan za obuhvaćanje ponašanja

maloljetnika kojima se krše specifične norme, koje pružaju osnovu za legalnu akciju, bilo da je riječ o pojedincima ili skupinama, kao i ona devijantna ponašanja koja se ne javljaju kod odraslih osoba. Prema užem shvaćanju maloljetnička delinkvencija obuhvaća sve aktivnosti maloljetnika koje su inkriminirane pozitivnim kaznenim zakonima. Radi se o aktivnostima koja, u slučaju odraslih osoba, predstavljaju kaznena djela. Ova definicija je prihvatljivija jer ograničava maloljetničku delinkvenciju na djelatnosti koje su inkriminirane pozitivnim kaznenim zakonodavstvom, a osim toga ovo je shvaćanje opravdano sa stajališta kriminalne politike koja traži jasne i precizno određene pojmove.

Dakle, razne oblike svojeg delikventnog ponašanja maloljetne osobe očituju čineći protupravne radnje koje imaju obilježje kaznenih djela, prekršaja, prijestupa ili kršenja odluka odnosno, unutar toga, pod užim pojmom maloljetničke delinkvencije razumijevamo isključivo ona ponašanja maloljetnika koja sadrže obilježje nekog kaznenog djela. Već je nebrojeno puta naglašavano da kriminalitet mladih zaslužuje punu pozornost sa stajališta racionalne politike suzbijanja kriminaliteta jer se brojnim kriminološkim istraživanjima došlo do znanstveno verificiranih saznanja koja upućuju na zaključak da se od jednog manjeg djela delikventne populacije mladih regrutiraju kasnije kriminalni povratnici, višestruki povratnici i delikventi iz navike, koji čine «najtvrdokorniji dio svake kriminalne populacije (Singer i sur., 2002). Suzbijanje maloljetničke delinkvencije je sustavan, organiziran, planski i koordiniran napor raznih tijela, ustanova i službi u čijem je djelokrugu i nadležnosti rad s mladima, usmjeren na sprječavanje i suzbijanje tih pojava.

Kazneni postupak prema maloljetnicima je specifičan. Naime, kod navedene populacije počinitelja kaznenih djela nije najvažnija vrsta i težina počinjenog kaznenog djela već obilježja osobnosti i ponašanja mlade osobe, okruženja, obitelji, školovanja, slobodnog vremena i slično, pa tako i Zakon o sudovima za mladež (1997) regulira potrebu posebnog policijskog postupanja prema maloljetnicima. Tako se u čl. 66. Zakona o sudovima za mladež (1997) navodi, između ostalog, da u predmetima kaznenih djela maloljetnika postupaju službenici redarstvenih vlasti specijalizirani za poslove maloljetničkog kriminaliteta.

O posebnosti maloljetničke delinkvencije u ukupnom kriminalitetu svjedoči činjenica da je u Ministarstvu unutarnjih poslova Republike Hrvatske u okviru kriminalističke policije prije desetak godina bio ustrojen Odjel za suzbijanje maloljetničke

delinkvencije (Kovčo, 1999), koji je kasnijim organizacijskim preustrojem ovog Ministarstva postao dio odnosno funkcionira u okviru Odjela općeg kriminaliteta.

Iako se uglavnom policijske djelatnike koji se bave maloljetnim delinkventima tretira kao „manje važne“, jer se ukupna pojava maloljetničkog kriminaliteta tretira kao nešto, minorno, bezopasno i prolazno (Bartollas, 2000, prema Cajner Mraović i Ivanušec, 2001), nužno je da policija posebnu i značajnu pozornost posvećuje upravo mladim delinkventima jer na taj način najbolje pridonosi sveukupnoj prevenciji kriminaliteta u lokalnoj zajednici. Značenje odnosa između policije i maloljetnika u lokalnoj zajednici je veliko obzirom da je kontakt s policijom obično i prvi kontakt mlade osobe s čitavim kaznenopravnim sustavom. Taj kontakt ima ključnu ulogu u formiranju mlade osobe prema društvenim autoritetima uopće, zakonodavstvu i institucionalnom poretku (Cajner Mraović i Ivanušec, 2001).

Uloga policije u društvu, pa tako i lokalnoj zajednici, je vrlo popularna tema. U okviru njenog tradicionalnog modela funkcioniranja njena je najvažnija zadaća kontrola kriminaliteta. Ostale ključne funkcije policije obuhvaćaju pružanje različitih usluga hitne naravi, održavanje reda i mira na ulicama i ostalim javnim mjestima te pružanje širokog spektra različitih usluga građanima koje nemaju karakter hitnog uredovanja ili hitne pomoći (Rosenbaum, 1998).

Ono što stanovništvo percipira, ali i što u različitim medijima masovne komunikacije «vidi» je slika policijskog službenika kao “borca protiv zločina” ili kao dijela „tanke plave linije“ koja štiti društvo od nasilja i anarhije na ulicama. Nasuprot tome, slika policijskog službenika kao pružatelja usluga, nevezano uz kriminalitet, u najboljem slučaju ostaje mutna i poludovršena (Punch, 1979), a najčešće zapravo ni ne postoji u predodžbama najšireg broja ljudi (Reiner, 1994). Čak i ako smo svjesni činjenice da pružanje usluga građanima te briga za građane također spadaju u policijske zadaće, još uvijek je vrlo teško percipirati te funkcije kao glavnu svrhu policije i osnovu postojanja i organiziranja policije kao društvene institucije. Ovdje je važno dodati i to da se ne radi samo o predodžbama javnosti odnosno laika nego da su ovakvim predodžbama o policiji skloni i sami policijski službenici koji će u najvećem broju slučajeva svoju funkciju i ulogu u društvenoj zajednici tumačiti u terminima nadzora, a ne brige (Stephens i Saul, 1994). Međutim, unatoč stereotipima i

nerazumijevanjima koja prevladavaju u društvenoj zajednici odnosno među ukupnom populacijom te unatoč policijskoj kulturi koja naglašava "pravi" policijski posao u smislu nadzora i suzbijanja kriminaliteta, u realitetu postoji briga i pružanje usluga kao neporeciv i značajan aspekt policijskog posla. Ono što je još važnije naglasiti jest činjenica da u okviru policijskih zadaća postoje brojna područja u kojima je nemoguće razgraničiti elemente brige i nadzora. U takvim situacijama ne samo da se briga i nadzor provode paralelno odnosno zajedno već su čak međusobno ovisni te je praktično nemoguće realizirati jedno bez drugoga. U takva područja policijskog posla spadaju na prvom mjestu strategija policija u zajednici, zatim rad na otkrivanju i suzbijanju maloljetničke delinkvencije, rad sa osobama s duševnim smetnjama, suzbijanje nasilja u obitelji te otkrivanje i suzbijanje seksualnog kriminaliteta, a posebice seksualne zloporabe djece (Cajner Mraović i Mraović, 2000).

Slijedom navedenog svaka lokalna zajednica treba preuzeti odgovornost u otkrivanju i suzbijanju maloljetničke delinkvencije odnosno u tom smislu poduzeti odgovarajuće (specifične) mjere. Planiranje i programiranje takvih mjera treba temeljiti na dosadašnjim pokazateljima o maloljetničkoj delinkvenciji na području lokalne zajednice u najširem smislu.

2. CILJEVI, SVRHA I METODE RADA

Ciljevi ovog rada su steći uvid u prijavljeni kriminalitet maloljetnika i mladih punoljetnika na području nadležnosti Policijske postaje Rovinj, prepoznati specifičnosti stanja i kretanja istog sa svrhom bolje kontrole maloljetničkog kriminaliteta i brige za građane u najširem smislu odnosno otkrivanje i suzbijanje maloljetničke delinkvencije u lokalnoj zajednici.

Ovim istraživanjem obuhvaćen je uzorak prijavljene djece, maloljetnika i mladih punoljetnika počinitelja kaznenih djela na području nadležnosti Policijske postaje Rovinj u razdoblju od 2003.god. do 2007.god.

Dakle, u ovom se istraživanju pored prijavljenih maloljetnih počinitelja kaznenih djela, bavimo i prijavljenim mladim punoljetnicima obzirom da Zakon o sudovima za mladež, između ostalog, u svojim člancima 108. i 109. upućuje da za takve osobe, počinitelje kaznenih djela vrijede i odredbe koje vrijede za maloljetne počinitelje kaznenih djela odnosno da će sud izreći maloljetničku sankciju mladem punoljetniku kad se obzirom na vrstu kaznenog

djela i način njihova izvršenja može zaključiti da je ono u velikoj mjeri odraz životne dobi počinitelja, a okolnosti koje se odnose na njegovu ličnost opravdavaju uvjerenje da će se svrha sankcija postići izricanjem odgojnih mjera ili kazne maloljetničkog zakona.

Rezultati su obrađeni na deskriptivnoj razini, a istraživanje je provedeno na način da su autori ovog rada izvršili uvid u dostupnu evidenciju Policijske postaje Rovinj.

3. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Udio prijavljenih kaznenih djela počinjenih od strane maloljetnika i mladih punoljetnika u ukupnom broju riješenih kaznenih djela u promatranom razdoblju (Tablica 1.) kreće se od 20-30% osim 2005.god. kada je taj udio bio nešto niži.

Tablica 1. Riješena prijavljena kaznena djela počinjena od strane maloljetnika i mladih punoljetnika u ukupnom broju prijavljenih počinitelja kaznenih djela u razdoblju od 2003.god. do 2007.god. na području nadležnosti PP Rovinj

Godina	Ukupno riješen br. prijavljenihKD-a aps. %	Riješen br. prijavljenihKD-a mlt. i ml.plt. aps. %
2003.	520 100	142 27,3
2004.	494 100	101 20,4
2005.	241 100	130 17,5
2006.	331 100	84 25,4
2007.	359 100	110 30,6

Tijekom 2007. godine evidentirano je 110 prijavljenih kaznenih djela koja su počinili maloljetnici i mlade punoljetne osobe, a što je u odnosu na 2006. godinu (kada su maloljetnici i mladi punoljetnici počinili ukupno 84 kaznena djela) povećanje za 26 kaznenih djela.

Iz predmetne Tablice 2. razvidno je da je u 2007. godini, apsolutno gledajući, došlo do smanjenja broja prijavljenih maloljetnika i mladih punoljetnika kao počinitelja kaznenih djela na području Policijske postaje Rovinj (49), a što je naročito vidljivo u odnosu na 2005. godinu, kada je evidentirano 78 prijavljenih maloljetnika i mladih punoljetnih osoba kao počinitelja kaznenih djela. Pogledamo li „Pregled osnovnih

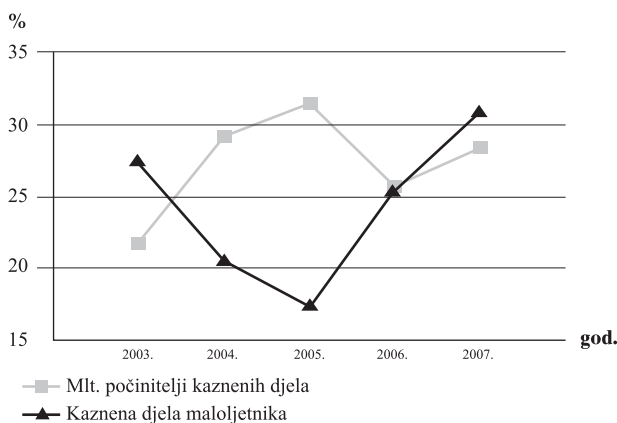
Tablica 2. Prijavljeni maloljetnici i mladi punoljetni počinitelji kaznenih djela u ukupnom broju prijavljenih počinitelja kaznenih djela u razdoblju od 2003.god. do 2007.god. na području nadležnosti PP Rovinj

Godina	ukupno prijavljeno počinitelja KD-a aps. %	ukupno prijavljeno mlt. i ml.plt. počinitelja KD-a aps. %
2003.	340 100	74 21,76
2004.	234 100	68 29,06
2005.	250 100	78 31,2
2006.	207 100	53 25,6
2007.	174 100	49 28,16

sigurnosnih pokazatelja MUP-a RH u 2007.god. u Republici Hrvatskoj“ (<http://policija.hr/mup.hr/UserDocsImages/statistika/2007/pregled07.pdf>) uočljivo je da se u Republici Hrvatskoj, za razliku od ovdje dobivenih pokazatelja o smanjenju broja prijavljenih maloljetnika i mladih punoljetnika, bilježi povećanje od 4,8% u odnosu na 2006. god.

Ukoliko ponovo analiziramo podatke iz Tablice 1. odnosno Sliku 1. vidimo da se tijekom 2006. god. i 2007.god. broj prijavljenih kaznenih djela počinjenih od strane maloljetnika i mladih punoljetnika povećao, ali da se broj prijavljenih maloljetnika i mladih punoljetnika smanjio. Razloge tome nalazimo u činjenici da se radi o višestrukim povratnicima tj. manjem broju prijavljenih počinitelja koji učestalo vrše veći broj kaznenih djela. Ti maloljetnici najčešće potječu iz multiproblemskih obitelji i/ili su smješteni po odgojnim ustanovama iz kojih po povratku ili na dopustima vrše kaznena djela na području Rovinja.

Slika 1. Broj prijavljenih počinjenih kaznenih djela od strane maloljetnika i broj prijavljenih maloljetnih počinitelja kaznenih djela

Tablica 3. Prijavljeni maloljetni i mladi punoljetni počinitelji kaznenih djela obzirom na dob u razdoblju od 2003. god. do 2007. god. na području nadležnosti PP Rovinj

God.	Ukupno aps. %	Do 14 god. (djeca) aps. %	Od 14 do 18 god. (maloljetnici) aps. %	Od 18 do 21. god. (ml. punoljetnici) aps. %
2003.	74 100	1 1,35	32 43,24	41 55,4
2004.	68 100	2 2,94	30 44,12	36 52,94
2005.	78 100	4 5,13	30 38,46	44 56,41
2006.	53 100	2 3,77	23 43,4	28 52,8
2007.	49 100	2 4,08	18 36,73	29 59,18

Promatrajući razdoblje od 2003.god. pa do 2007. godine (Tablica 3.) obzirom na broj prijavljenih počinjenih kaznenih djela od strane djece, maloljetnika i mladih punoljetnika bilježi se, uglavnom, do 5% prijavljene djece. Ukupno gledajući evidentno je da mladi punoljetnici tijekom svih promatranih godina čine najveći udio prijavljenih počinitelja kaznenih djela i to preko 50%. Zadnjih godina, bilježi se manji broj prijavljenih maloljetnih počinitelja kaznenih djela.

Promatrajući strukturu maloljetničkog kriminaliteta u razdoblju od 2003.god. do 2006. godine iz Tablice 4. razvidno je da su maloljetnici i mladi punoljetnici najveći broj prijavljenih kaznenih djela počinili iz oblasti općeg kriminaliteta, dok je tijekom 2007. godine broj prijavljenih kaznenih djela iz oblasti zlouporabe opojnih droga veći od broja prijavljenih kaznenih djela iz oblasti imovinskog kriminaliteta.

Tijekom 2007. godine najveći udio prijavljenih kaznenih djela otpada na kaznena djela iz oblasti zlouporabe opojnih droga i to: 54 kaznena djela, što je 49,1% od ukupnog broja prijavljenih kaznenih djela počinjenih od strane maloljetnika i mladih punoljetnika, dok udio imovinskog kriminaliteta iznosi: 22 kaznena djela Teške krađe iz članka 217. KZ-a, te 16 kaznenih djela Krađe iz članka 216. KZ-a.

Promatrajući strukturu prijavljenih kaznenih djela čiji su počinitelji maloljetne i mlade punoljetne osobe, u razdoblju od 2003. god. do 2007. godine vidljivo je da ne dolazi do značajnijih promjena u vrsti evidentiranih kaznenih djela, te da u broju prednjače prijavljena kaznena djela imovinskog

Tablica 4. Vrste prijavljenih počinjenih kaznenih djela od strane maloljetnih i mladih punoljetnih osoba na području nadležnosti PP Rovinj za razdoblje od 2003.god. do 2007.godine

čl. KZ-a / GODINA	2003. aps. %	2004. aps. %	2005. aps. %	2006. aps. %	2007. aps. %
čl. 99. (Teška tjelesna ozljeda)	2 1,41	3 2,97	2 1,54	1 1,19	1 0,91
čl. 129. (Prijetnja)	1 0,70	0 0	1 0,77	1 1,19	5 4,55
čl. 173. (Zloupotreba op.droga)	66 46,48	22 21,78	26 20	31 36,9	54 49,1
čl. 216. (Krada)	25 17,61	32 31,68	59 45,38	18 21,43	16 14,55
čl. 217. (Teška krađa)	21 14,79	38 37,62	21 16,15	15 17,86	22 20
čl. 218. (Razbojništvo)	0 0	0 0	2 1,54	0 0	1 0,91
čl. 222. (Oštećenje tuđe stvari)	6 4,23	0 0	1 0,77	5 5,95	1 0,91
čl. 224. (Prijevarena)	0 0	0 0	1 0,77	0 0	0 0
čl. 236. (Prikriivanje)	2 1,41	2 1,98	6 4,62	5 5,95	1 0,91
čl. 263. (Dovođenje u opasnost...)	0 0	0 0	0 0	1 1,19	0 0,91
čl. 272. (Izazivanje prometne nezgode)	4 2,82	2 1,98	3 2,31	1 1,19	4 3,64
čl. 274. (Krivotvorenje novca)	10 7,04	1 0,99	1 0,77	0 0	0 0
čl. 311. (Krivotvorenje isprava)	0 0	0 0	0 0	3 3,57	0 0
čl. 317. (Sprječavanje sl. osobe u vršenju...)	2 1,41	0 0	0 0	1 1,19	1 0,91
čl. 331. (Udruživ. radi izvršenja...)	0 0	0 0	1 0,77	0 0	0 0
čl. 230. (Nedoz. uporaba aut. djela.)	0 0	0 0	0 0	1 1,19	0 0
čl. 90. (Ubojstvo)	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0
čl. 221. (Oduzimanje tuđe pokretne stvari)	3 2,11	1 0,98	1 0,77	0 0	0 0
čl. 330. (Protupravna naplata)	0 0	0 0	1 0,77	0 0	0 0
čl. 234. (Iznuda)	0 0	0 0	1 0,77	0 0	0 0
čl. 259. (Protuzakoniti ribolov)	0 0	0 0	1 0,77	0 0	0 0
čl. 322. (Širenje lažnih i uznem....)	0 0	0 0	2 1,54	1 1,19	0 0
čl. 98. (Tjelesna ozljeda)	0 0	0 0	0 0	0 0	2 1,82
čl. 304. (Sprječavanje dokazivanja)	0 0	0 0	0 0	0 0	1 0,91
čl. 188. (Silovanje)	0 0	0 0	0 0	0 0	1 0,91
UKUPNO	142 100	101 100	130 100	84 100	110 100

karaktera i zlorabe opojnih droga, a koja uzimaju primat, kao i to da se u 2007. god. po prvi put, u promatranom razdoblju, pojavljuje kazneno djelo silovanja, tjelesne ozljede i sprječavanje dokazivanja.

Promatrajući stanje prikazano u Tablici 5. od ukupnog broja evidentiranih prijavljenih maloljetnih počinitelja kaznenih djela na području Policijske postaje Rovinj vidimo da se, gledajući u cjelini, ipak radi o padu prijavljenih maloljetnih počinitelja koji nemaju prebivalište na području Policijske postaje Rovinj u odnosu na prethodne godine.

Tablica 5. *Prijavljeni maloljetni i mladi punoljetni počinitelji kaznenih djela obzirom na prebivalište i boravište na području nadležnosti PP Rovinj u razdoblju od 2003.god. do 2007. god. na području nadležnosti PP Rovinj*

God.	Ukupno aps. %	Počinitelji s prebivalištem na području PP Rovinj aps. %	Počinitelji s prebivalištem izvan područja PP Rovinj aps. %
2004.	68 100	38 55,88	30 44,12
2005.	78 100	58 74,36	20 25,64
2006.	53 100	46 86,79	7 13,20
2007.	49 100	39 79,59	10 20,41

Ranijih godina, posebice 2004. god. bilježi se značajan, dvostruko veći, broj prijavljenih maloljetnih počinitelja s prebivalištem izvan područja Policijske postaje Rovinj (44,12%) što možemo tumačiti činjenicom da se radi o turističkom središtu u kojem posebice tijekom ljetnih mjeseci, boravi velik broj turista od kojih neki vrše kaznena djela. Možemo pretpostaviti da je do smanjenja vršenja kaznenih djela od strane maloljetnih počinitelja koji nemaju prebivalište na području Rovinja došlo, između ostalog, zbog policijskih aktivnosti usmjerenih na ranije navedene činjenice odnosno na njihovo preventivno djelovanje u tom smislu.

Tijekom 2007.g oko ¼ prijavljenih kaznenih djela počinjenih od strane maloljetnika, isti su počinili u suučesništvu (Tablica 6.), što je u odnosu na prethodno promatrano razdoblje porast za oko 10%. Ovi su pokazatelji nešto niži od pokazatelja nekih ranijih istraživanja provedenih u Republici Hrvatskoj (Singer i Mikšaj-Todorović, 1993) u kojima maloljetnici čine kaznena djela u suučesništvu u oko 40% slučajeva, što se može procijeniti nepo-

Tablica 6. *Udio prijavljenih kaznenih djela koje su počinili maloljetnici i mlade punoljetne osobe u suučesništvu na području PP Rovinj za razdoblje od 2003.god. do 2007.godine.*

God.	Ukupno prijav. počinjenih KD-a od strane mlt. aps. %	Prijavljena KD koja su mlt. počinili u suučesništvu aps. %
2003	142 100	37 26,06
2004	101 100	14 13,86
2005	130 100	19 14,62
2006	84 100	13 14,47
2007	110 100	28 25,45

voljnim obzirom da se u literaturi nerijetko zastupa stajalište da maloljetnici koji čine kaznena djela sami, imaju negativniju kriminološku prognozu za razliku od onih koja ih čine u suučesništvu (Braunack, 1961; Singer i Mikšaj-Todorović, 1993).

Iako su frekvencije o prijavljenom počinjenju kaznenih djela u suučesništvu u promatranom uzorku relativno niske, razvidno je da maloljetnici najviše čine kaznena djela u suučesništvu s maloljetnicima, ali ih također, no nešto manje, čine i s mladim punoljetnicima i odraslim osobama (Tablica 7.). Prijavljeni mladi punoljetnici, kaznena djela u promatranom razdoblju, više su činili s odraslim osobama i mladim punoljetnicima, dok su prijavljena djeca činila kaznena djela s maloljetnicima odnosno djecom, tj. s mladim punoljetnicima i odraslim osobama nisu činila kaznena djela u suučesništvu.

4. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Navedeni pokazatelji potvrđuju rezultate mnogobrojnih istraživanja problematike maloljetničke delinkvencije (Singer i Mikšaj-Todorović, 1993; Singer, 1998; Radetić-Paić, 2004, 2006) koji navode da se najčešće radi o imovinskim deliktima različitih vrsta, vršenju kaznenih djela u skupini, te u novije vrijeme i porast kaznenih djela vezanih za zlouporabu sredstava ovisnosti. Poznato je da su među maloljetnim osobama kaznena djela imovinskog delikta najčešća kriminalna pojava, a takvi delikti su posljedica trenutnog iskušenja. Krađe počinjene od strane maloljetnika nikada se ne smiju podcijeniti jer je većina delikvenata svoju kriminalnu karijeru započela iz navike.

Tablica 7. Udio prijavljene djece, maloljetnika i mladih punoljetnika s obzirom na činjenicu s kim su počinili kazneno djelo u suučesništvu na području PP Rovinj za razdoblje od 2003.god. do 2007.godine.

God.	Ukupno aps. %	Do 14 god. (djeca)				Od 14 do 18 god. (maloljetnici)				Od 18 do 21.god. (ml. punoljetnici)			
		dj.	mlt.	ml. plt.	odrasli	dj.	mlt.	ml. plt.	odrasli	dj.	mlt.	ml. plt.	odrasli
2003.	74	4	0	0	0	0	4	1	2	0	0	0	3
	100	5,4	0	0	0	0	5,4	1,35	2,7	0	0	0	4,05
2004.	68	0	0	0	0	1	2	1	0	0	0	1	1
	100	0	0	0	0	1,5	2,9	1,5	0	0	0	1,5	1,5
2005.	78	0	5	0	0	0	0	2	1	0	0	2	1
	100	0	6,41	0	0	0	0	2,56	1,28	0	0	2,56	1,28
2006.	53	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1
	100	0	0	0	0	0	1,88	0	0	0	1,88	1,88	1,88
2007.	49	0	0	0	0	0	6	3	4	0	1	1	1
	100	0	0	0	0	0	12,2	6,12	8,16	0	2,04	2,04	2,04

S druge strane, zloraba sredstava ovisnosti značajni je kriminogeni čimbenik kojemu se u zadnjih dvadesetak godina pridaje osobita pozornost obzirom da on iz dana u dan postaje sve veći izvor asocijalnog i antisocijalnog ponašanja mladih posebice na području Istre, pa tako i na području nadležnosti Policijske postaje Rovinj.

Među prijavljenim maloljetnicima u zadnje vrijeme povećavaju se kaznena djela iz domene Zlouporebe opojnih droga, a što za sobom, posljedično, povlači i daljnji rast kaznenih djela iz oblasti imovinskih delikata.

Gledajući analizu stanja i kretanja prijavljenog maloljetničkog kriminaliteta na području nadležnosti Policijske postaje Rovinj u cjelini, možemo zaključiti da se u određenim obilježjima maloljetničke delikvencije vidi pozitivan trend odnosno pad broja prijavljenih maloljetnika i mladih punoljetnika koji vrše kaznena djela (za razliku od trenda u Republici Hrvatskoj - prema „Pregledu osnovnih sigurnosnih pokazatelja MUP-a RH u 2007.god. u Republici Hrvatskoj“), a navedena obilježja u najširem smislu mogu nam biti značajne smjernice u planiranju daljnjih preventivnih, ali i tretmanskim intervencija od strane svih službi i institucija koje se takvim maloljetnicima bave.

Sukladno opisanim parametrima i u 2008. godini može se očekivati maloljetnički kriminalitet u okvirima u kojima je zabilježen u 2007. godini, a što je, pretpostavlja se, posljedica pojačane suradnje policije sa školama i Centrom za socijalnu skrb Rovinj na području detektiranja, dijagnosticiranja i suzbijanja i tretmana društveno neprihvatljivih ponašanja kod mladih, iako ovom prilikom nisu proučavani pokazatelji o toj uzročno-posljedičnoj vezi. Povećanje broja prijavljenih kaznenih djela počinjenih od strane maloljetnih osoba očekuje

se najviše tijekom turističke sezone, kada inače prijavljeni maloljetnici bivaju pušteni iz odgojnih ustanova i zavoda odnosno dolaze maloljetnici koji nemaju prebivališne na ovom području, a u kojem razdoblju ova Policijska postaja i inače svake godine evidentira izrazito velik broj prijavljenih kaznenih djela Krađa i Teške krađa. Rečeno se također pretpostavlja obzirom da se isti vraćaju u obitelji koje su i dalje lošeg socio-ekonomskog statusa, neriješenih odnosa u obitelji kao i u kojima je prisutna ovisnost roditelja o alkoholu.

S druge strane, treba istaknuti i problem suvremenog načina života, image masovne potrošnje i luksuzan način života, koji slijedi zapadnjački način života, a koji je na ovom području osobito prisutan obzirom da se radi o turističkom području na koje puno brže dopiru takvi utjecaji, kao takvi uvjetuju i način života jednog dijela pučanstva. Takvi utjecaji, jedan dio maloljetnika motiviraju na delikventno ponašanje, osobito ako dolaze iz obitelji u kojima roditelji, između ostalog, zanemaruju odgoj svoje djece.

Specifične aktivnosti Grada Rovinja u prevenciranju maloljetničke delikvencije u najširem smislu ogledaju se u formiranju Savjeta mladih Grada Rovinja koji ima utjecaja na donošenje različitih odluka od neposrednog značaja za mlade Grada Rovinja. Istarska županija, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb i rad, sufinancira Program rada na suzbijanju zlorabe droga i maloljetničke delikvencije Grada Rovinja, a u tijeku je formiranje Vijeća za komunalnu prevenciju Grada Rovinja čiji bi cilj bio razvijati i provoditi program prevencije kriminaliteta, devijantnih i društveno neprihvatljivih ponašanja, a činili bi ga predstavnici Grada, Policijske postaje, Općinskog suda, Općinskog državnog odvjetništva, Istarskih domova zdravlja, Zavoda za javno zdravstvo,

Odsjeka za maloljetničku delinkvenciju PU istarske, Centra za socijalnu skrb te rovinjskih osnovnih i srednjih škola.

Međutim za područje Grada Rovinja nedostaju obuhvatnija istraživanja kriminaliteta maloljetnika i mladih punoljetnika u najširem smislu, a posebice čimbenika koji utječu na njihovu pojavu i razvoj. Stoga se za Grad Rovinj odnosno područje nadležnosti Policijske postaje Rovinj ukazu-

je potreba za definiranjem potreba maloljetnih počinitelja kaznenih djela odnosno za definiranjem rizika za pojavu i razvoj takvog ponašanja, te njihove širine i intenziteta kako bi se temeljem tih prosudbi programirale i planirale adekvatne intervencije za sprječavanje i suzbijanje pojave i razvoja maloljetničke delinkvencije, a sa svrhom bolje kontrole maloljetničkog kriminaliteta i brige za građane u najširem smislu.

LITERATURA

- Brauneck, A. (1961): Die Entwicklung jugendlicher Straftater. Hamburg.
- Cajner Mraović, I., Ivanušec, D. (2001): Odnosi između policije i maloljetnika kao čimbenik učinkovitosti policije u prevenciji maloljetničke delinkvencije. (U): Bašić J. i Janković J. (ur.) Prevencija poremećaja u ponašanju djece i mladih u lokalnoj zajednici. Povjerenstvo Vlade RH za prevenciju poremećaja u ponašanju djece i mladeži i zaštitu djece s poremećajima u ponašanju. Zagreb. 273-284.
- Cajner Mraović, I., Mraović, A. (2000): Ekstremističko nasilje: Neka temeljna pitanja o fenomenologiji, etiologiji i suzbijanju pojave? Policija i sigurnost. 3-6, (9), 174-186.
- <http://policija.hr/mup.hr/UserDocsImages/statistika/2007/pregled07.pdf>
- Jašović, Ž. (1979): Kriminologija maloljetničke delinkvencije. Naučna knjiga Beograd.
- Kazneni zakon (1997): Narodne novine br.110/97.
- Kovčo, I. (1999): Primjena znanja iz područja socijalne pedagogije u edukaciji studenata Visoke policijske škole i djelatnika MUP-a RH. Kriminologija i socijalna integracija. 7. (1). 147-150.
- Milutinović M. (1990): Kriminologija. Savremena administracija. Beograd
- Punch, M. (1979.): The Secret Social Service. (U): Simon Holdaway (ur.) The British Police. London. Arnold, 102-117
- Radetić-Paić, M. (2004): Zloupotreba sredstava ovisnosti i rizični čimbenici u obiteljima djece i mladeži s poremećajima u ponašanju. Stručna konferencija s međunarodnim sudjelovanjem «Borba protiv ovisnosti-borba za zdravu obitelj. 205-210.
- Radetić-Paić, M. (2006): Skupni savjetovani rad s mladima-procjena privlačnosti skupine kao jedan od preduvjeta uspješnosti tretmana. Zbornik radova: Stručna konferencija s međunarodnim sudjelovanjem: Ovisnost, zloupotreba droga, rehabilitacija, resocijalizacija, smanjenje štete - trendovi, pristupi i odgovori društva na suzbijanje zloupotrebe opojnih droga. 195-203.
- Reiner, R. (1994.): 'Policing and the Police'. U: Mike Maguire i sur. (ur.), The Oxford Handbook of Criminology, Oxford, Oxford University Press.
- Rosenbaum, D. (1998.): The Changing Role of the Police: Assessing the Current Transition to Community Policing, u Jean Paul Brodeur (ur.) How to Recognize Good Policing. Problems and Issues, London, SAGE Publications.
- Singer, M.(1998): Kaznenopravna odgovornost i zaštita mladeži. Globus. Zagreb.
- Singer, M., Mikšaj-Todorović, Lj.(1993): Delinkvencija mladih.Globus.Zagreb.
- Singer, M., Kovčo-Vukadin, I., Cajner-Mraović, I. (2002): Kriminologija. Globus. Zagreb.
- Stephens, M. i Saul B. (1994): Police Force Police Service. Care and Control in Britain, London, Macmillan.
- Zakon o sudovima za mladež (1997): Narodne novine br.111/97.

SOME CHARACTERISTICS OF JUVENILE DELINQUENCY ON THE TERRITORY OF THE POLICE STATION ROVINJ

SUMMARY

The goals of this work are to obtain an insight into the reported criminal acts of juveniles and younger adult persons on the territory under the competence of the Police Station Rovinj, to recognise the specific characteristics of the state and of the movements of crime in the observed area with the purpose to achieve a better control over juvenile crime and to provide better care for the citizens in the widest sense, i.e. to achieve early detection and repressing of juvenile delinquency in the local community. The research comprised a sample of reported children, juveniles and younger adult persons that committed criminal acts on the territory under the competence of the Police Station Rovinj from 2003 to 2007. The results have been processed on a descriptive level and the research was performed by examination of the available records of the Police Station Rovinj by the authors.

The obtained results corroborate the results of numerous researches into juvenile delinquency that assert that the type of crime is usually theft of various types and, recently, an increase in the reported crimes of drug abuse. The number of reported crimes increased in the years, but the number of juveniles and younger adults that were reported decreased. In general, it is evident that the reported younger adults during all the years observed make up the largest share of the reported perpetrators of criminal acts. In the last years, a lesser number of juvenile perpetrators of criminal acts was reported. Also, a decrease in the number of reported juvenile perpetrators whose residence is not on the territory of the Police Station in Rovinj was observed in comparison to previous years. The observed perpetrators commit crimes alone rather than in association. There is a necessity to define the needs of juvenile perpetrators of criminal acts and to define the risks for the appearance and development of such behaviour, its scope and intensity so that, on the basis of such information, it becomes possible to program and plan adequate interventions for the purpose of repression and prevention of the appearance and development of juvenile delinquency in its widest sense on the territory under the competence of the Police Station Rovinj i.e. the City of Rovinj.

Key words: juvenile delinquency, Police Station Rovinj